

RAPORTIMI FINANCIAR PËR TRANSPARENCËN E BORXHIT DHE TË INVESTIMEVE NË EVROPË DHE AZINË QENDRORE: PËRMBLEDHJE E ANKETËS

1 dhjetor 2020

Svetlana Klimenko, Kryespecialiste për menaxhimin financiar, BB

CFRR >>
Centre for Financial
Reporting Reform

PULSAR

Public Sector Accounting and Reporting Program

PULSAR Program is co-funded by:

 Federal Ministry
Republic of Austria
Finance

 Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research EAER
State Secretariat for Economic Affairs SECO

Objektivat dhe pjesëmarrësit

2

- **Objektivi i kësaj ankete është vlerësimi i proceseve** që mbështetin përkufizimin, matjen, regjistrimin, raportimin dhe deklarimin e borxhit publik dhe investimeve;
- **Vendet pjesëmarrëse:** Bosnja dhe Hercegovina, Kirgizstani, Tashikistani, Republika Serpska (BH), Armenia, Bjellorusia, Kosova, Shqipëria, Gjeorgjia;
- **Departamentet pjesëmarrëse:** sektorët ose drejtoritë e borxhit publik pranë ministrive të financave

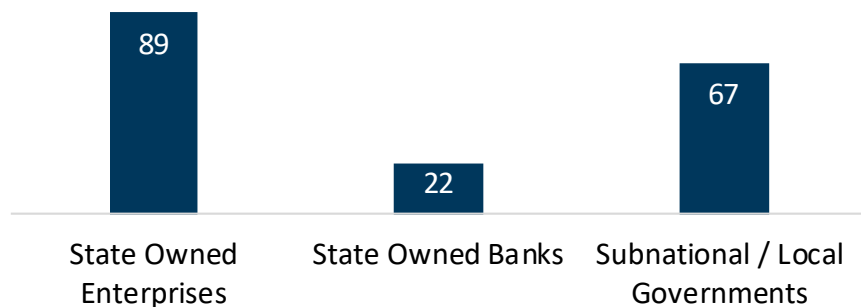
Përkufizimi i borxhit

3

- Konceptimi, përkufizimi dhe të kuptuarit e “borxhit” dhe, për rrjedhojë, edhe regjistrimi dhe raportimi i detyrimeve shtetërore, ndryshon nga vendi në vend.

Përqindja e pjesëmarrësve në anketë qeveritë qendrore të të cilëve lëshojnë dorëzani për huamarrjen (e jashtme dhe të brendshme) – sipas njësive ekonomike publike

Kategoritë e përfshira në evidencat statistikore dhe kontabël mbi borxhin e sektorit publik në EAQ

	Detyrimet e kushtëzuara	Dorëzantë e dhëna	Detyrimet e prapambetur a buxhetore	Llogari të zbuluara në BQ
Shqipëria	-	-	-	-
Armenia	-	-	-	-
Bjellorusia	-	-	-	-
Bosnja dhe Hercegovina	-	-	-	-
Republika Sërpska (BH)	-	-	-	-
Gjeorgjia	-	-	-	-
Kosova	-	-	-	-
Republika e Kirgiztanit	-	-	-	-
Taxhikistani	-	-	-	-

Standardet e të dhënave

4

- Mungesa e një kuadri të përcaktuar buxhetor apo kontabël në sektorin publik të përdorur në mënyrë të njëtrajtshme në vendet e vrojtuar përbën një pengesë për një harmonizim më të madh në raportimin e borxhit në rajon

Kuadri statistikor buxhetor i përdorur nga vendet e EAQ-së për statistikat e borxhit të sektorit publik

	ESA	GFSM	Kuadri kombëtar
Shqipëria	2010		
Armenia			x
Bjellorusia		2014	
Bosnja dhe Hercegovina			x
Republika Sërpska (BH)			x
Gjeorgjia		2001*	
Kosova	2010	2014	
Republika e Kirgiztanit		2001	
Taxhikistani		2001	

Standardet e kontabilitetit që përdoren në EAQ për projektet e investimeve publike

	Bazë monetare	Bazë e pjeshme me DDK	Bazë me DDK
Shqipëria		Kuadri kombëtar	
Armenia			SNKSP me KKP
Bosnja dhe Hercegovina		Kuadri kombëtar	
Republika Sërpska (BH)			SNKSP me KKP
Gjeorgjia			Kuadri kombëtar
Kosova	SNKSP monetare (SNRF)		
Republika e Kirgiztanit			Kuadri kombëtar
Taxhikistani			SNKSP me KKP

Regjistrimi dhe raportimi

5

- Praktikët e përpilimit ndryshojnë mes pjesëmarrësve. Ka shumë pak njëtrajtshmëri sa u takon nënsektorëve publikë të përfshirë në përpilimin e të dhënave të borxhit të qeverisjes së përgjithshme;
- Të gjithë pjesëmarrësit raportojnë qeverisja qendrore buxhetore përfshihet. Përfshirja e nënsektorëve të tjerë ndryshon shumë nga vendi në vend, ku njësitë e qeverisjes vendore zënë kategorinë e dytë më të mbuluar;
- Sa u takon detyrimeve të prapambetura mbi letrat me vlerë të borxhit/huatë (përfshirë dhe interesat dhe gjobat e akumuluar mbi detyrimet e prapambetura), vetëm tre vende përfshijnë informacion në evidencat kontabël dhe ato statistikore: Republika Sërpska, Kosova dhe Taxhikistani.

Regjistrimi dhe raportimi

6

- Konsolidimi dhe raportimi i evidencave kontabël është po kështu i paharmonizuar mes pjesëmarrësve në anketë. Nga nëntë pjesëmarrës, pesë vende raportojnë konsolidim të evidencave kontabël: Bosnja dhe Hercegovina, Republika Sërpska, Gjeorgjia, Kirkizstani dhe Taxhikistani;
- Shumica e vendeve (n=6) përpilojnë statistika mbi borxhin e sektorit publik dhe nxjerrin raporte kontabiliteti të paktën çdo muaj (Republik Sërpska përditë); Taxhikistani në tremujor.

Vlerësimi i borxhit

7

Metodat e vlerësimit të përdorura nga pjesëmarrësit e anketës

	Përpilimi i statistikave për letrat me vlerë të borxhit publik	Kontabilizimi i të dhënave për borxhin publik në llogaritë shtetërore
Shqipëria	Kosto e amortizuar	Kosto e amortizuar
Armenia	Metoda me vlerë nominale	Kosto e amortizuar
Bjellorusia	Vlerë nominale plus komisione dhe interesa të konstatuara	Vlerë nominale plus komisione dhe interesa të konstatuara
Bosnja dhe Hercegovina	Vlerë nominale plus komisione dhe interesa të konstatuara	Vlerë nominale plus komisione dhe interesa të konstatuara
Republika Sërpska (BH)	Vlera nominale	Kosto e amortizuar
Gjeorgjia	Vlerë nominale plus komisione/interesa të paguara	Vlerë nominale plus komisione/interesa të paguara
Kosova	Vlera e drejtë (nëpërmjet suficitit/deficitit; ose nëpërmjet kapitalit neto)	Vlera e drejtë (nëpërmjet suficitit/deficitit; ose nëpërmjet kapitalit neto)
Republika e Kirgiztanit	Vlerë nominale plus komisione dhe interesa të konstatuara	Vlerë nominale plus komisione dhe interesa të konstatuara
Taxhikistani	Vlerë nominale plus komisione/interesa të paguara	Vlerë nominale plus komisione dhe interesa të konstatuara

Auditimi i jashtëm dhe dhënia e informacioneve

8

- E vetmja fushë ku rajoni paraqet njëtrajtshmërinë më të madhe është konfirmimi i të dhënave të borxhit, në përgjithësi nëpërmjet institucionit të kontrollit të lartë të shtetit (KLSH). Me përjashtim të Kirgizstanit, të gjitha vendet e vrojuara përmendin rolin e KLSH-së në auditimin e borxhit publik.
- Gjashtë prej pjesëmarrësve raportojnë se informacioni mbi borxhin e sektorit publik bëhet i ditur dhe publikohet, kryesisht online, por edhe vihet në dispozicion sipas kërkesës (në format në letër apo elektronik); Kosova dhe Taxhikistani nuk e japin këtë informacion.

Veprimet e propozuara

9

- **Fusha e fokusit 1:** Përmirësimi i kuadrit rregullator dhe i metodikave
- **Fusha e fokusit 2:** Zbatim i njëtrajtshëm i standardeve ndërkombëtare të kontabilitetit dhe të statistikave buxhetore të sektorit publik
- **Fusha e fokusit 3:** Harmonizimi dhe rakordimi i të dhënave mbi investimet publike dhe borxhin publik
- **Fusha e fokusit 4:** Fuqizimi i bashkërendimit midis njësive të ndryshme të përfshira në regjistrimin, raportimin dhe menaxhimin e borxhit dhe të investimeve (përfshirë ndërfaqen mes sistemeve)
- **Fusha e fokusit 5:** Ngritja e kapaciteteve të personelit shtetëror